

Posudek oponenta diplomové práce

Autor (jméno, příjmení): Markéta Lašťovičková

Název diplomové práce: Ekologická stopa města - kritická analýza

Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

Fakulta/katedra: Ekonomická fakulta, Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Oponent diplomové práce: Mgr. David Vačkář, Ph.D.

Obor profesního působení: indikátory environmentální udržitelnosti

Hodnocení práce

1. *Význam a náročnost tématu:* 100 %
2. *Logická struktura práce:* 75 %
3. *Naplnění cíle práce:* 75 %
4. *Metodologický postup:* 50 %
5. *Hodnocení teoretického zobecnění a přínosu:* 50 %
6. *Praktický přínos práce:* 75 %
7. *Práce s literaturou:* 50 %
8. *Formální stránka:* 75 %

Závěr

Výsledek: 68.75 bodů

Návrh hodnocení práce známkou: velmi dobře

Doporučuji práci k obhajobě: ANO

Otázky pro diskusi a poznámky

Kritické poznámky a celkový přínos, celková hodnota práce:

Problematika ekologické stopy města je zajímavá a vysoce aktuální. Celkový přínos práce hodnotím pozitivně, protože se jedná o jednu z prvních soustavnějších studií usilujících o výpočet ekologické stopy na úrovni města. Níže je několik poznámek a připomínek k diplomové práci: Původ HDP: autorka uvádí, že koncept HDP zavedl ekonom Collin Clark. Zde by bylo vhodné uvést odkaz na zdroj, protože na tvorbě národních účtů apod. se podíleli rovněž ekonomové jako Kuznetsov či Leontief. Část 2.3. Ekologická stopa: autorka zahajuje tuto část úvahami o vzniku „ekologie“, nicméně zde se spíše jedná o stručný popis vzniku environmentálního uvědomění. Historie ekologické stopy: jedním z původců je Mathis Wackernagel (nikoliv tedy Wackernmagel – jedná se o překlep). Autorka se odkazuje při způsobu výpočtu na metodiku Třebický et al. 2011. To je naprosto v pořádku, rád bych pouze upozornil, že samotní autoři vycházejí z metodiky výpočtu tzv. národních účtů ekologické stopy, přičemž tato metodika je dostupná na stránkách Global Footprint Network (GFN), která ekologickou stopu rozvíjí v globálním měřítku, a rovněž je dostupná i v češtině na stránkách www.ekologickastopa.cz. Výpočet ekologické stopy města pak představuje specifickou aplikaci této jediné všeobecně platné a přijímané metodiky. Pouze drobná terminologická poznámka: výraz „ekostopa“ bych pro ekologickou stopu nedoporučoval používat. Rovněž dle standardů GFN by se měl používat termín „ekologická stopa“, pokud se jedná o výpočet podle metodiky GFN.

Ekostopa národů (tedy ekologická stopa jednotlivých států): jedná se o základní informaci, kterou GFN produkuje, a od ní jsou odvozeny jakékoliv další výpočty. V současnosti je stopa počítána cca pro 150 států světa. Kampaň 10-in-10 se potom zaměřuje na ověření a implementaci EF ve vybraných státech. Indikátory 14 – 17 (Doprava): zde se zajisté nejedná o údaje o vzdálenosti, ale již o přepočtené údaje o emisích CO₂ z dopravy. Dluh města Pelhřimov: zde bych rád upozornil, že se jedná o velmi hrubé přiblížení, v realitě nelze dluh města počítat pouze z dostupné biokapacity na území města, protože nároky města sahají daleko za jeho hranice a předpoklad soběstačnosti města by byl zejména u větších měst typu Pelhřimova velmi přísný a nereálný. Strategii měst by nemělo být (a ani nemůže) snižovat ekologický dluh (který má spíše smysl u národní stopy), ale snižování celkové stopy či jejích vybraných složek. Autorka pro výpočet ekologické stopy využila kalkulátor TIMUR. Myslím, že například alespoň v případě energií se autorka mohla pokusit pro vlastní výpočet (např. za využití dílčích vzorců pro výpočet ekologické stopy dle metodiky GFN/COŽP) a za využití např. emisních faktorů pro bilance skleníkových plynů, protože shromáždila celkem cenné a podrobné údaje. Využití kalkulátoru trochu snižuje vlastní přínos práce. Str. 67: indikátor ekologické stopy nezahrnuje zátěž vzniklou obděláváním orné půdy. Stejně tak u lesů nelze v modelu ekologické stopy hovořit o kácení či zpracování dřeva, protože se jedná o hypotetickou plochu potřebnou pro vstřebání CO₂. Rovněž pastviny či vodní plochy nezahrnují zátěž, jedná se čistě o bioproduktivní plochy pro produkci masa, resp. ryb (vliv na vodu tedy není v ekologické stopě účtován). Str. 68: Lesy započítané v biokapacitě neslouží pro vstřebání CO₂, ale produkci dřeva. Jedná se tedy o mylný závěr. Závěrem hodnotím práci jako velmi přínosnou, autorka získala celou řadu původních cenných dat. V rámci metodiky práce se mohla více zaměřit na ověření výpočtu alternativními postupy. Rovněž název práce by měl reflektovat více aplikaci konceptu ekologické stopy a přímo uvést město, pro která byl výpočet proveden. Podtitul „kritická analýza“ úplně nevystihuje podstatu práce a mohl by být zavádějící. Výše uvedené připomínky nesnižují přínos práce a doporučuji ji plně k obhajobě.

Otázky nebo témata pro diskusi před komisí:

Autorka v rovnici 3 uvádí vzorec pro výpočet ekologické stopy spotřeby (opět rovněž převzatý z obecné metodiky výpočtu ekologické stopy Global Footprint Network). Počítala pro město s ekologickou stopou spotřeby nebo produkce? Výsledky pro oba indikátory se totiž mohou v některých případech výrazně lišit. Autorka zmiňuje, že mezi bioproduktivní plochy patří rovněž zastavěné plochy. Může autorka reflektovat, proč tomu tak je, když zastavěné plochy žádnou biologickou produkci nevytvářejí? (Samozřejmě zařazeny jsou správně, pouze bych požádal o to zamýšlení). Proč autorka započítala do ekologické stopy spotřebu vody, když v metodice výpočtu nefiguruje ani se s ní dále nepočítá? (Samostatné téma tvoří tzv. vodní stopa, kterou se však autorka nezabývá. Zemní plyn (Indikátor č. 11): Může autorka specifikovat, jak získala data o spotřebě zemního plynu? Z textu jsem pochopil, že distribuční společnost data nedodala? Uváděná spotřeba zahrnuje i podniky, nebo pouze domácnosti a veřejnou správu? Autorka v závěrech a reflexi využití ekologické stopy v politice a rozvoji města zmiňuje, že město Tábor naplňuje její doporučení. Byl tedy proveden i výpočet pro město Tábor?

Datum: 06. 09. 2013

Podpis oponenta diplomové práce: